

Uniwersalny system ochrony praw człowieka

Janusz Roszkiewicz

Organizacja Narodów Zjednoczonych

Geneza ONZ

Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze

Jakie przepisy ONZ chronią prawa człowieka?

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (1948)

Konwencja w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa (1948)

I-IV Konwencje genewskie (1949)

Międzynarodowe Pakty Praw Człowieka (1966)

Konwencja o prawach dziecka (1989)

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (2006)

Kto w ONZ pilnuje przestrzegania praw człowieka?

- Rada Praw Człowieka (HRC)
- Komitet Praw Człowieka (HRC)
- Komitet Praw Gospodarczych, Socjalnych i Kulturalnych (CESCR)
- Komitet ds. likwidacji dyskryminacji kobiet (CEDAW)
- Komitet Przeciwko Torturom (CAT)
- Komitet ds. likwidacji dyskryminacji rasowej (CERD)
- Komitet Praw Osób Niepełnosprawnych (CRPD)
- Komitet Praw Dziecka (CRC)
- Wysoki Komisarz NZ ds. praw człowieka (UNHCHR)

Komitet Praw Człowieka ONZ w Genewie

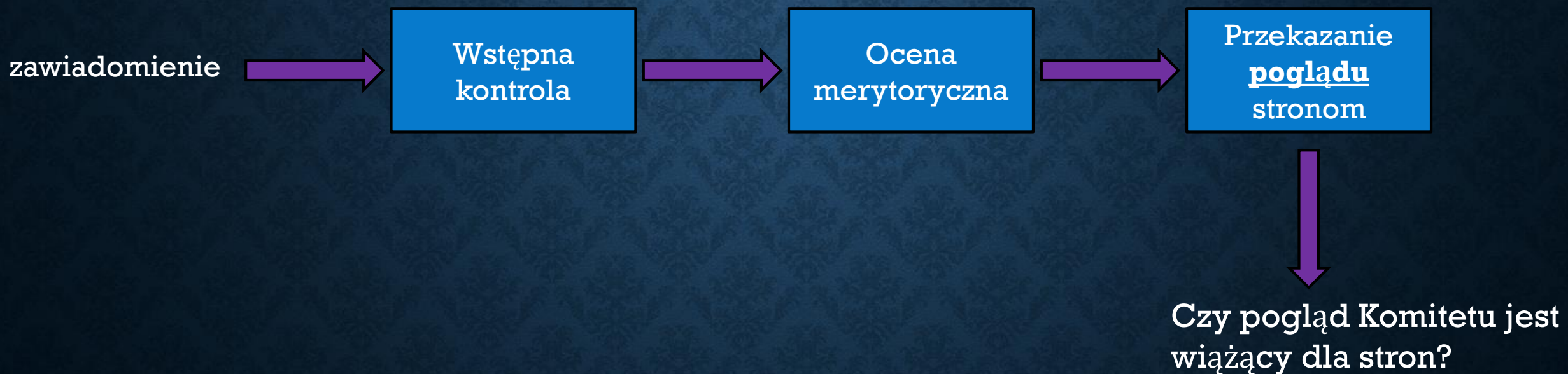
- publikuje komentarze do MPPOiP
- monitoruje stan przestrzegania praw człowieka w państwach poprzez mechanizm regularnych sprawozdań
- wydaje niewiążące rezolucje
- rozpatruje skargi indywidualne

Skład Komitetu Praw Człowieka ONZ

- 18 członków „wysokiego poziomu moralnego” oraz „o uznanych kompetencjach w dziedzinie praw człowieka”
- wybierani większością 2/3 głosów państw-stron MPPOiP na 4-letnią kadencję

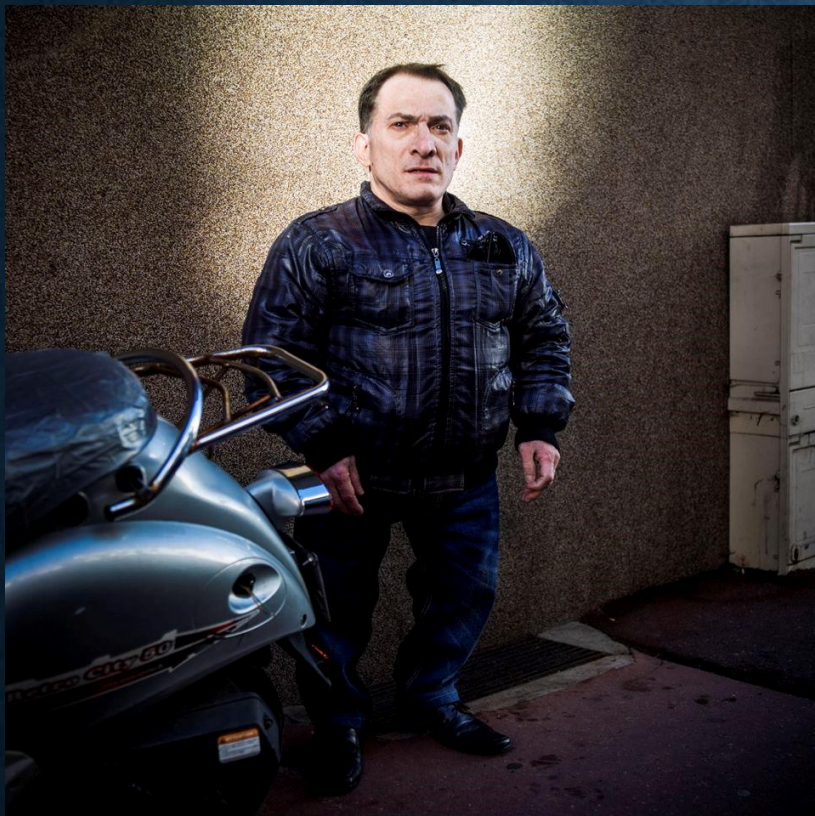
Postępowanie przed Komitetem Praw Człowieka ONZ

Art. 5 ust. 4 protokołu fakultatywnego do MPPOiP:

Komitet przekazuje swój pogląd na sprawę zainteresowanemu Państwu-Stronie oraz osobie.

Przykładowe orzecznictwo KPC ONZ (1)

Manuel Wackenheim

Zakaz rzucania kartem nie stanowił krzywdzącego środka, lecz był konieczny dla ochrony porządku publicznego, z którym wiąże się kwestia ochrony godności ludzkiej.

**opinia Komitetu Praw Człowieka z
15.07.2002 r., w sprawie *Manuel
Wackenheim przeciwko Francji***

Przykładowe orzecznictwo KPC ONZ (2)

Art. 6 ust. 1 MPPOiP

Każda istota ludzka ma przyrodzone prawo do życia. Prawo to powinno być chronione przez ustawę. Nikt nie może być samowolnie pozbawiony życia.

Generalny komentarz nr 36 (2018) Komitetu Praw Człowieka ONZ do art. 6:

Państwa członkowskie mają obowiązek zapewnić bezpieczny, legalny i efektywny dostęp do aborcji w sytuacji, gdy:

- 1) zagrożone jest życie lub zdrowie ciężarnej kobiety;*
- 2) ciąża jest rezultatem gwałtu lub kazirodztwa;*
- 3) gdy płód zostanie uznany za niezdolny do przeżycia poza organizmem matki;*
- 4) w innych przypadkach, w których donoszenie ciąży może wiązać się z istotnym bólem lub cierpieniem.*

Rada Praw Człowieka ONZ

Sala „Praw człowieka i przymierza cywilizacji”

Rada Praw Człowieka ONZ

- monitoruje przestrzeganie praw człowieka w państwach za pomocą mechanizmu sprawozdawczego (*Universal Periodic Review*);
- przygotowuje raporty na temat przestrzegania praw człowieka;
- rozpatruje skargi na naruszenia praw człowieka;
- 47 członków wybieranych przez Zgromadzenie Ogólne ONZ.